

DOCUMENTO DE INICIO

Documento de inicio do Plan Reitor de Uso e Xestión do Parque Nacional marítimo-terrestre das Illas Atlánticas de Galicia para á participación do público prevista na Lei 27/2006, do 18 de xullo, pola que se regulan os dereitos de acceso á información, de participación pública e de acceso á xustiza en materia de medio ambiente.

PARQUE NACIONAL MARÍTIMO TERRESTRE
DAS ILLAS ATLÁNTICAS
DE GALICIA

INTRODUCCIÓN

O Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia, composto por catro arquipélagos (Cíes, Ons, Sálvora e Cortegada) e as augas mariñas que rodean a estes territorios, localízase no ámbito da costa atlántica do Noroeste da Península Ibérica entre a Punta Falcoeiro da provincia de A Coruña e a Punta Meda da de Pontevedra, conformando así unha bela paisaxe dende a Ría de Arousa ata a de Pontevedra.

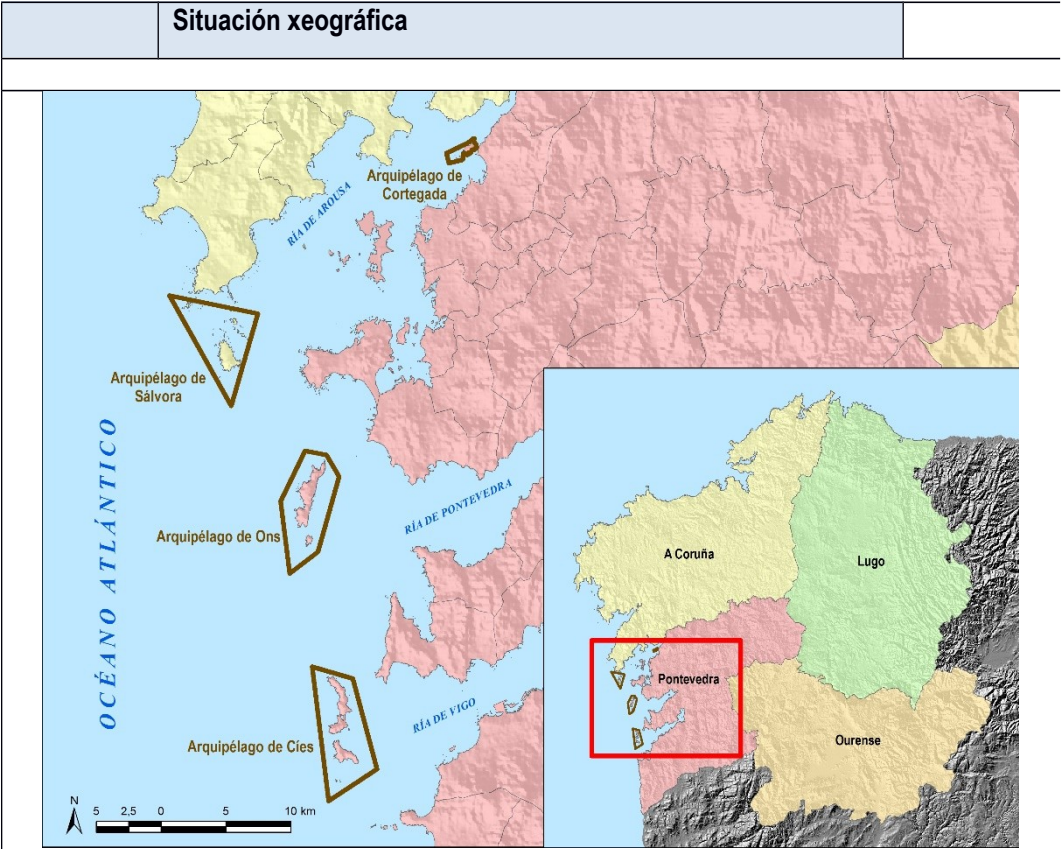

Figura 1.- Situación Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia.

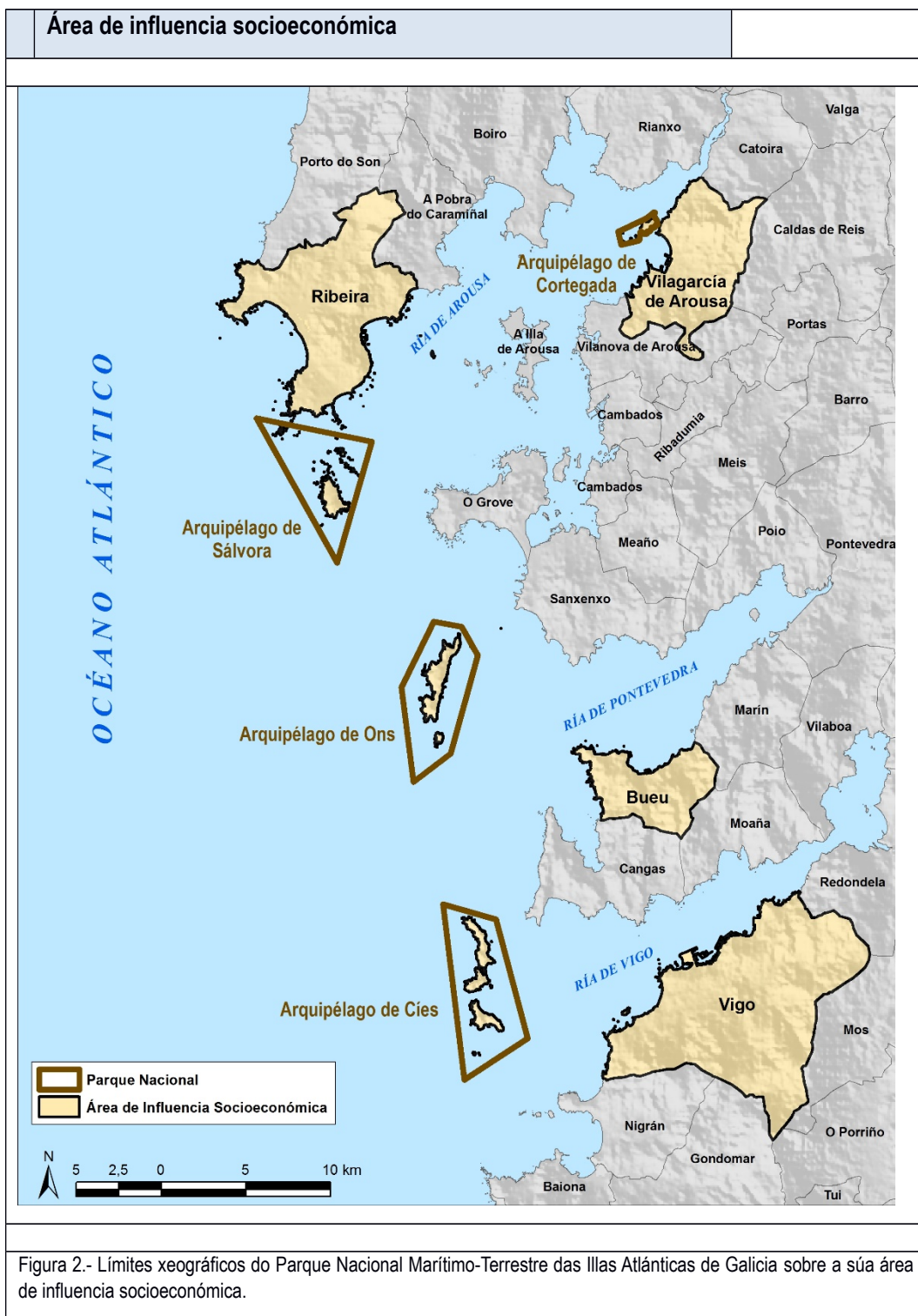

Figura 2.- Límites xeográficos do Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia sobre a súa área de influencia socioeconómica.

A superficie terrestre abranguida polo Parque Nacional repártese en catro concellos diferentes situados nas provincias de A Coruña e Pontevedra. Así na provincia de Pontevedra sitúanse os arquipélagos de Cíes (concello de Vigo), Ons (concello de Bueu) e Cortegada (concello de Vilagarcía de Arousa); mentres que na provincia de A Coruña se localiza o arquipélago de Sálvora (concello de Ribeira). De acordo á lei 15/2002 pola que se declara o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia os mencionados

concellos (Vigo, Bueu, Vilagarcía de Arousa e Ribeira) constitúen a Área de influencia Socioeconómica do Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia.

Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia	
Arquipélago das Illas Cíes	
Espazo marítimo terrestre poligonal que rodea as Illas de Monte Faro, Monteagudo e San Martiño, e illotes adxacentes. O devandito arquipélago está situado na entrada da ría de Vigo, termo municipal desta localidade, e comprende una superficie de 2.658 hectáreas marítimas e 433 hectáreas terrestres.	
Arquipélago das Illas Ons e Onza	
Espazo marítimo terrestre poligonal que rodea as Illas de Ons e Onza, e illotes adxacentes. O devandito arquipélago está situado na entrada da ría de Pontevedra, termo municipal de Bueu, e comprende una superficie de 2.171 hectáreas marítimas e 470 hectáreas terrestres.	
Arquipélago das Illas de Sálvora e illotes do seu ámbito	
Espazo marítimo terrestre poligonal que rodea a Illa de Sálvora e illotes adxacentes. O devandito arquipélago está situado na parte occidental da ría de Arousa, termo municipal de Ribeira, e comprende unha superficie de 2.309 hectáreas marítimas e 248 hectáreas terrestres.	
Illa de Cortegada, Malveiras e outras illas próximas	
Espazo marítimo terrestre poligonal que rodea e inclúe a illa de Cortegada, Malveira Grande, Malveira Chica, Briás e Illote do Con. O devandito conxunto está situado na ría de Arousa, no termo municipal do Concello de Vilagarcía de Arousa, e comprende unha superficie terrestre de 43,8 hectáreas.	
Táboa 1.- Arquipélagos incluídos no Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia (Lei 15/2002 pola que se declara o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia).	

Os valores ambientais que alberga o territorio (único en Galicia coa condición de Parque Nacional) no ámbito da fachada atlántica conduciron á proposta de declaración en 1975 das Illas Cíes como "Paraxe Natural" (B.O de Pontevedra, do 17 de novembro de 1975); aínda que finalmente serían declaradas a comezos dos anos oitenta baixo a figura de Parque Natural (Real Decreto 2497/1980, sobre declaración do Parque Natural das Illas Cíes, Pontevedra) e posteriormente como Zona de Especial Protección para as Aves (ZEPA); declaración que se estenderá á illa de Ons en 1988. Para a Illa de Cortegada se establece no ano 1991 un réxime de protección preventiva coa aprobación do Decreto 193/1991. Mentres que no ano 2002, coa aprobación da Lei 15/2002, do 1 de xullo, se declara o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia (BOE 157 do 2 de xullo do 2002), establecendo os seus límites actuais.

Paralelamente a este proceso e coa entrada en vigor da DC 92/43/CEE, os arquipélagos de Cíes, Ons e Sálvora pasan a formar parte da proposta de Rede Natura 2000 dentro da rexión bioxeográfica Atlántica. Para iso, o consello de la Xunta, remitiu o 11 de marzo de 1999, ao Estado Español unha relación de lugares incluídos na proposta galega para a Rede Europea Natura 2000, de acordo co disposto no artigo 4 do Real Decreto 1997/1995. A devandita proposta aparece recollida na Orde da Consellería de Medio Ambiente do 28 de outubro de 1999 (DOG 216, do 9 de novembro de 1999), na cal figuran como espazos naturais os LIC Illas Cíes, Complexo Ons-O Grove e Complexo húmido de Corrubedo, os cales inclúen os distintos arquipélagos

do parque nacional a excepción de Cortegada. A Xunta de Galicia outorgou en 1999 temporalmente a estes lugares a condición de Espazo Natural en Réxime de Protección Xeral, ENRPX (Diario Oficial de Galicia nº 216 do 9 de novembro de 1999 e corrección de erros incluída no Diario Oficial de Galicia nº 242, do 17 de decembro de 1999).

Figuras de protección no ámbito do Parque Nacional

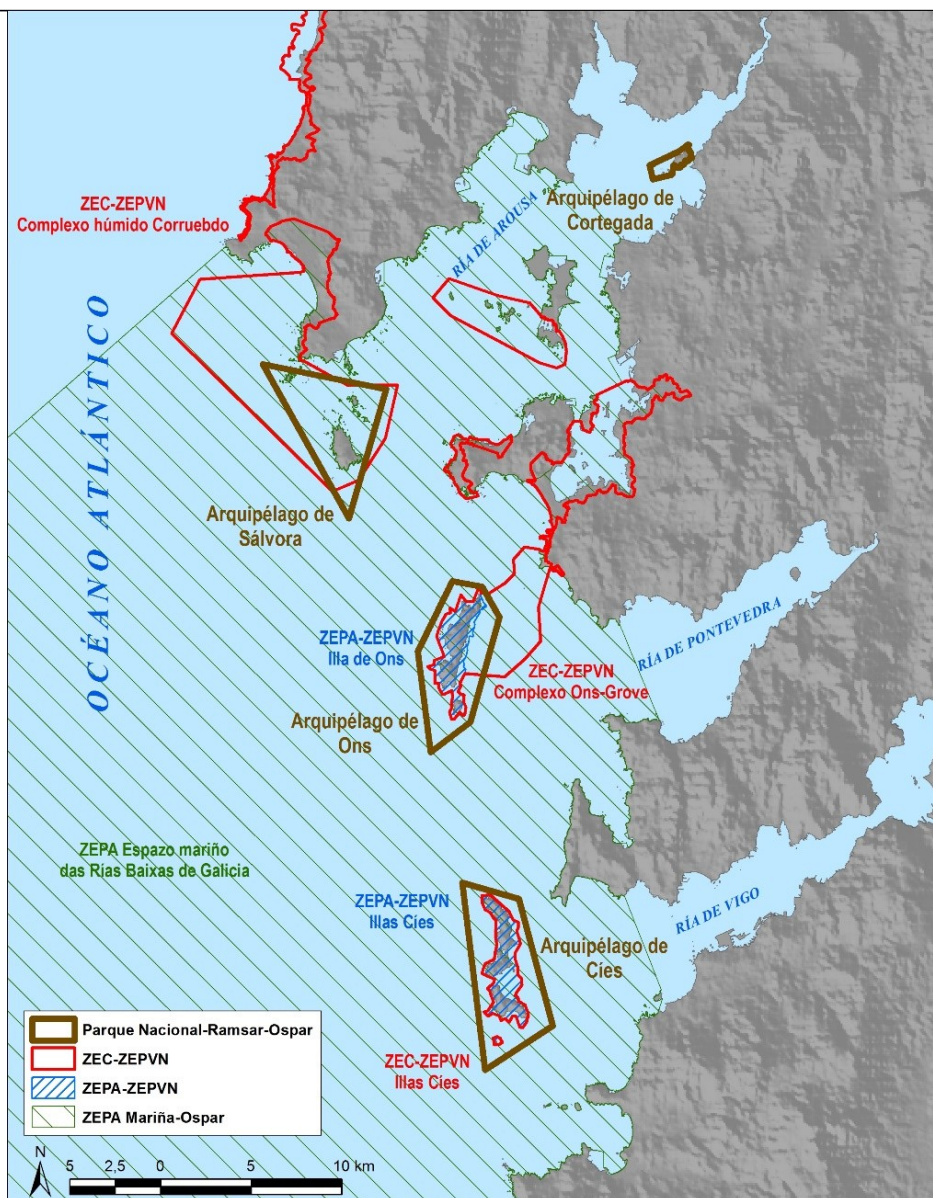

Figura 3.- Figuras de protección no ámbito do Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia.

Tras varias propostas no ano 2004, a Xunta de Galicia, efectúa unha última modificación dos Lugares de Importancia Comunitaria (LIC), que adquiren definitivamente o seu estatus de protección mediante o Decreto Autonómico 72/2004 (Diario Oficial de Galicia núm. 69, do 12 de abril de 2004), onde se constitúen como Espazos Naturais protexidos, e en coherencia co disposto na Lei 9/2001, na categoría de Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais (ZEPVN). Mediante a Resolución do 30 de abril de 2004, da Dirección Xeral

de Conservación da Natureza (Diario Oficial de Galicia nº 95 do 19 de maio de 2004), publicanse os límites dos diversos espazos considerados como ZEPVN, entre os que figuran os espazos naturais protexidos LIC Illas Cies (ES0000001), LIC Complexo Ons-O Grove (ES1140004), LIC Complexo húmido de Corrubedo (ES1110006), ZEPA Illa de Ons (ES0000254) e ZEPA Illas Cies (ES0000001). Finalmente, ao abeiro da DC 92/43/CEE, os LIC pasarán a ter a consideración de Zonas de Especial Conservación (ZEC) mediante a aprobación do Plan Director da Rede Natura 2000 de Galicia mediante o Decreto 37/2014, do 27 de marzo (DOG nº 62, 31/03/2014).

Con posterioridade, a Dirección Xeral de Sostibilidade da Costa e do Mar (Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Marino), mediante a Orde AAA/1260/2014, de 9 de xullo (BOE 173, 17/07/2014), pola que se declaran Zonas de Especial Protección para as Aves en augas mariñas españolas, incluíu o territorio do Parque Nacional dentro da ZEPA ES0000499 Espazo mariño das Rías Baixas de Galicia.

Cabe salientar, ademais, que os espazos integrantes da Rede Natura 2000 teñen a condición de Espazos Protexidos Natura 2000 ao abeiro da Lei 42/2007, do patrimonio natural e da biodiversidade.

O 23 de xuño de 2008 o Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia integrouse na Rede OSPAR de Áreas Mariñas protexidas, rede creada baseándose no Convenio para a protección do medio mariño do Atlántico del Nordeste (Convenio de Oslo-París, OSPAR), adoptado en París o 22/09/1992 e ratificado por España o 25/01/1994. Tendo como obxectivo principal o devandito convenio, adoptar as medidas necesarias para protexer e conservar os ecosistemas e a diversidade biolóxica da zona marítima e, de ser posible, recuperar as zonas mariñas que padeceron efectos nocivos.

De xeito máis recente, solicitouse a inclusión do ámbito territorial do Parque Nacional no Listado de Humidais de Importancia Internacional do Convenio de Ramsar (Irán), obtendo unha valoración positiva do Comité de Zonas Húmidas (18/11/2014) e pola Comisión Estatal do Patrimonio Natural e da Biodiversidade (29/07/2015). A documentación xustificativa técnica e cartográfica na súa

versión definitiva foi remitida ao Ministerio competente en novembro de 2016, e a inclusión do Parque Nacional no Listado de Humidais ven de ser sometida a participación pública mediante o Anuncio de 10 de maio de 2017 (DOG 111, 13/06/2017). Cabe salientar que ao abeiro do Decreto 127/2008, a declaración como sitio Ramsar levará consigo automaticamente a súa consideración como Humidal Protexido, figura de Espazo Natural Protexido establecida ao abeiro da Lei 9/2001, cos efectos inherentes a esta declaración. Para tal finalidade, o Decreto 127/2008 establece que o organismo autonómico competente en materia de conservación da natureza iniciará de oficio o procedemento de declaración do novo sitio Ramsar baixo a devandita categoría de zona húmida protexida.

Características básicas dos arquipélagos das Illas Cies, Ons, Sálvora e Cortegada.

O Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia son un excepcional espazo marítimo-terrestre formado por 4 arquipélagos, Cies, Ons, Sálvora e Cortegada. Inclúe tres grandes tipos de medios ecolóxicos (mariño, adlitoral e terrestre), cunha representación única de tipos de hábitats e especies de interese para a conservación da biodiversidade, o que lle confire un Valor Universal Sobresaliente. O medio mariño é o máis extenso e inclúe os tipos de hábitats máis representativos. As augas mariñas deste territorio presentan unha elevada produtividade grazas a un fenómeno vinculado á circulación das correntes mariñas, denominado "afloramento".

A produtividade das augas mariñas deste territorio redunda nunha elevada diversidade de taxons, mamíferos, quelonios, peces, bivalvos, cefalópodos e outros moluscos, crustáceos, equinodermos e outros grupos de invertebrados. Cabe destacar nos fondos sedimentarios as comunidades de "maërl" constituídas por algas

coralínáceas, e nos fondos rochosos os bosques de Gorgonias e o de Laminariales; estas tres comunidades ten unha gran importancia ecolóxica determinada pola alta diversidade de fauna e flora que albergan e ao gran número de nichos ecolóxicos que xera a súa estrutura tridimensional.

O dominio adlitoral constitúe un ecosistema de gran complexidade, no cal a interacción entre elementos terrestres e mariños permite o establecemento de diferentes tipos de hábitats: Cantís, praias de area e coídos, dunas, baixos intermareales, marismas, lagoas costeiras e grutas mariñas. Todos estes medios son dunha extraordinaria biodiversidade de especies de plantas e animais, sendo destacable a presenza dunha gran cantidade de covas mariñas que configuran un conxunto único a nivel europeo e mesmo mundial.

Entre os taxons vexetais, é posible identificar especies de flora terrestre adaptadas a vivir entre as áreas das dunas ou nas estreitas gretas dos cantís constitúen uns dos valores máis significativos do sitio proposto. En canto ás especies animais do medio litoral, cabe destacar a relevancia que para a conservación mundial posúen as colonias de aves mariñas que aniñan nas repisas dos cantís e pescan nas augas mariñas do espazo. Por outra banda, cabe destacar a complexos praia-duna-lagoa como rexistros paleoclimáticos e paleoambientales nos que quedan representados os cambios ocorridos durante o Holoceno e Antropoceno a nivel climático e ecosistémico.

A área terrestre posúe un elevado interese xeomorfolóxico, que confire ao sitio unha elevada espectacularidade paisaxística, fomentando os valores espirituais e de contemplación. Ademais, son albergados diversos humidaís caracterizados por matogueiras húmidas atlánticas e herbais que, xunto aos escasos puntos de auga doce presentes nun espazo marítimo-terrestre, son considerados como hábitats de interese para a conservación da flora e fauna dos arquipélagos, destacando a presenza de diversas especies de herpetofauna de interese europeo.

A configuración actual da paisaxe no territorio proposto presenta unha gran diversidade, derivada da existencia de áreas concretas con condicións moi específicas debido á insularidade de gran parte dos territorios incluídos.

Os catro arquipélagos comparten características comúns e están conectados por unha intrincada rede de interaccións ecolóxicas.

Adicionalmente, constitúen unha única unidade de xestión cunha figura

de protección que garante a súa preservación a longo prazo.

Os arquipélagos de Cíes e Ons presentan o relevo máis abrupto, contando con varios altos de máis de 100 metros sobre o nivel do mar, conformando excepcionais atalaias desde as que divisar a paisaxe costeira, coas rías como principal fenómeno natural superlativo a gozar. As costas destes arquipélagos son acantiladas, intercaladas por depósitos de area que conforman as praias e as dunas que salpican e enriquecen a paisaxe. No caso de Cíes, a presenza dunha lagoa costeira como a Lagoa dúas Nenos incrementa aínda máis a riqueza paisaxística ao introducir un novo elemento, a auga (e os medios higrófilos asociados), como contraste aos escarpados cantiles rochosos e ás áridas paisaxes dunares.

O arquipélago de Sálvora, pola súa banda, presenta un modelado típico de zonas costeiras, coa aparición de superficies máis suavizadas, diferenciando entre formas máis ou menos planas, presentando “lombos de balea” e outras máis ergueitas tabulares ou en forma de bóla, froito do diaclasado. Este cordón insular presenta numerosos illotes de pequenas dimensións, formados por birlos graníticos que aparecen de forma dispersa na enseada formada pola Ría de Arousa, o cal confire un espectacular aspecto conformando un inigualable marco paisaxístico.

Pola súa banda, Cortegada presenta unha especial configuración como arquipélago situado dentro dun ambiente estuárico, resgardado da acción do ondada mar. O marcado relevo dos outros arquipélagos contrasta acusadamente coa cota máxima de Cortegada, 19 metros, sendo leste o arquipélago máis aplanado ao estar máis próximo ao territorio continental e por conseguinte máis resgardado da erosión mariña. O relevo aplanado deste arquipélago, xunto á tranquilidade das augas estuarinas, compoñen unha paisaxe de excepcional beleza, dominado polas formas horizontais, as formas suaves e a quietude das grandes enseadas costeiras.

Pola súa banda, o medio submarino deste territorio proposto, que é o medio máis extenso do mesmo, constitúe un fenómeno natural superlativo de excepcional beleza, ideal para o desenvolvemento de actividades de observación dos ecosistemas submarinos e o goce das comunidades florísticas e faunísticas subacuáticas. As esponxas, os corais, as gorgonias, as macroalgas, os réptiles ou mamíferos mariños,

convirten a este territorio nun destino de mergullo científico e recreativo que é considerado un dos máis importantes tanto a nivel nacional como internacional.

O Parque Nacional inclúe 32 tipos de hábitat de interese comunitario incluídos no Anexo I da DC 92/43/CEE (Ramil Rego et ao. 2008a,b), que ou ben se atopan ameazados de desaparición na súa área de distribución natural, ou ben presentan unha área de distribución natural reducida por mor da súa regresión ou debido á súa área intrinsecamente restrinxida; ou ben,

constitúen exemplos representativos de características típicas dunha ou de varias das rexións bioxeográficas establecidas na Unión Europea. Estes 32 tipos de hábitats abarcan un amplo espectro de biodiversidade biolóxica, con amplas representacións de tipos de hábitats característicos de augas mariñas e medios de marea, cantís marítimos e praias, marismas, dunas marítimas das costas atlánticas, matogueiras de zonas tépedas, formacións herbáceas naturais e seminaturais e medios rochosos, sendo posible citar tamén exemplos de hábitats boscosos.

Entre os tipos de hábitats identificados cabe destacar os tipos considerados como prioritarios, debido a que se considera que a súa conservación é de especial responsabilidade por parte dos Estados membros da Unión Europea. Entre os mesmos atópanse as Lagoas costeiras (1150*) caracterizadas polo Lago dous Nenos no arquipélago de Cíes; as Dunas costeiras fixas con vexetación herbácea (2130*) e as Dunas fixas descalcificadas (2150*), cuxas mellores representacións atópanse nos areais de Rodas e Muxieiro (Cíes), Melide (Ons), Bois, Zafra e Vionta (Sálvora). Sobre a parte superior dos cantís as matogueiras presentan áreas nas que predominan os Brezales húmidos atlánticos de *Erica ciliaris* (4020*), presentes fundamentalmente en Ons e Sálvora, mentres que nas facies herbáceas identifícanse as Zonas subestépicas de gramíneas e anuais do Thero-Brachypodietea (6220*). En último lugar cabe destacar a presenza do tipo 91E0* Bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior*, caracterizado polas formacións arborizadas higrófilas presentes en Cíes, Ons e Cortegada.

Entre os tipos de hábitats de interese comunitario cabe destacar a presenza do tipo Cuevas mariñas mergulladas ou semisumerxidas (8330), identificado mediante a inventariación de 49 covas mariñas (Higinio, 2009) en Cíes e Ons, cuxos 1.700 metros de galerías supoñen unha boa representación de humidaís mariños e costeiros formados en sistemas hídricos subterráneos. Tanto a nivel mundial como europeo este tipo de humidaís subterráneos naturais son considerados como ecosistemas raros. De feito, en ningún dos humidaís de importancia internacional declarados en Europa incluíuse estes tipos de hábitat. Ademais, estes sistemas hídricos subterráneos mariños, constitúen ecosistemas dunha significativa importancia para as colonias de quirópteros entre os que destaca a presenza de *Eptesicus serotinus*, especie incluída no Anexo IV da

DC92/43/CCE e no Catálogo Nacional de Especies Ameazadas como especie en réxime de protección especial.

Con todo, ademais das especies prioritarias cabe destacar a presenza doutras especies protexidas, con especial atención ás especies protexidas de fauna mariña. Deste xeito, entre as tartarugas mariñas cabe destacar outras especies incluídas nos Anexos da DC 92/43/CEE, como *Dermochelys coriácea* (Catalogada En Perigo de Extinción), *Lepidochelys kempii* ou *Eretmochelys imbricata*. Pola súa banda, o amplo elenco de mamíferos mariños está conformado por especies protexidas na súa gran maioría, destacando as especies incluídas no Anexo II da DC 92/43/CEE como *Halichoerus grypus*, *Phocoena phocoena* e *Tursiops truncatus*, mentres que as restantes inclúense a maior parte no seu Anexo IV (*Balaenoptera borealis*, *B. physalus*, *Globicephala macrorhynchus*, *Megaptera novaeangliae* ou *Physeter macrocephalus*, entre outras). Entre os invertebrados mariños resultan destacables os moluscos *Patella ulyssiponensis*, *Bolma rugosa*, *Charonia lampas* subsp. *lampas* e *Nucella lapillus*, o equinodermo *Echinus esculentus* ou o cnidario *Eunicella verrucosa*, este último compoñente principal dos característicos bosques de gorgonias que colonizan os fondos rochosos deste espazo.

Entre a flora protexida cabe destacar no medio mariño a presenza de importantes poboacións das algas mariñas constitutivas dos fondos de "maërl" (*Lithothamnion corallioides* e *Phymatolithon calcareum*) (Pena & Barbara, 2006), así como diversas especies de áreas moi restrinxidas de ambientes dunares, praias e cantís (*Linaria arenaria*, *Rumex rupestris*). Con todo, este ámbito foi obxecto do descubrimento e descrición de endemismos (por exemplo *Cytisus insularis*), que deron lugar a novos taxones protexidos.

Entre as especies de aves, particularmente significativas polo seu grao de ameaza son o paíño europeo (*Hydrobates pelagicus*), cuxa colonia nidificante podería supoñer o 1% da poboación atlántica española (Mínguez, 2004) ou as invernantes pardela balear (*Puffinus mauretanicus*) e zarapito real (*Numenius*

arquata) incluída no Catálogo Español de Especies Ameazadas como En Perigo de Extinción. Especialmente resulta destacable a presenza da gaivota patiamarela (*Larus cachinnans michahellis*), especie migratoria protexida ao amparo da DC 2009/147/CE, cuxos efectivos poboacionais en Illas Atlánticas de Galicia supoñen o 7-15% da poboación mundial do taxón, e un terzo da poboación española; ou a presenza do corvo mariño cristado (*Phalacrocorax aristotelis*), incluído na categoría Vulnerable no Catálogo Español de Especies Ameazadas e no Catálogo Galego de Especies Ameazadas, que neste territorio presenta o 1-3% da súa poboación mundial, e un 78% da poboación española.

MARCO LEGAL. O PLAN REITOR DE USO E XESTIÓN IMPLICACIÓNS E REGULACIÓNS

O artigo 27.30º do Estatuto de Autonomía de Galicia (Lei Orgánica 1/1981, do 6 de abril, do Estatuto de Autonomía de Galicia. BOE 101, 28/04/1981) faculta a Xunta de Galicia para levar a cabo aquelas accións que considere necesarias para a protección, conservación e mellora dos espazos naturais e das especies e elementos singulares de fauna, flora e xea de Galicia que polo seu valor e interese científico, paisaxístico, cultural ou histórico requiran unha especial atención.

Ante a necesidade de xeneralizar este enfoque preventivo co fin de harmoniza-las actividades económicas e o ambiente no espazo dos arquipélagos das illas Cíes, Ons e Sálvora, aprobado polo Plan de Ordenación de Recursos Naturais (PORN), mediante o Decreto 274/1999, do 21 de outubro, se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais das Illas Atlánticas (DOG 209, 28/10/1999). Posteriormente valorouse a oportunidades e necesidade de integrar tamén a Illa de Cortegada e seu espazo marítimo adxacente, aprobándose Decreto 88/2002, do 7 de marzo, polo que se aproba o Plan de Ordenación dos Recursos Naturais do Espazo Natural da Illa de Cortegada e o seu contorno (DOG 62, 01/04/2002). Finalmente, mediante a Lei 15/2002, de 1 de xullo, pola que se declara o Parque Nacional Marítimo Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia (BOE 157, 2/07/2002), creábase o primeiro Parque Nacional de Galicia, integrando o espazo mariño e terrestre dos arquipélagos de Cíes, Ons, Sálvora e Cortegada.

Os Plans de Ordenación dos Recursos Naturais (PORN) do Parque Nacional (Decreto 274/1999, Decreto 88/2002) recollen no seu articulado a necesidade de que o Plan Reitor de Uso e Xestión os desenvolva, a través do establecemento de medidas de regulación específicas das diferentes actividades, concreción das medidas de conservación dos compoñentes clave da biodiversidade, precisar nos criterios de zonificación, así como a propia xestión e uso do territorio, tendo un compromiso na súa conservación e no seu uso racional a través de accións locais, rexionais e nacionais.

En consecuencia, o documento do PRUX que se pretende elaborar cumprirá os requisitos establecidos pola normativa autonómica (Lei 9/2001, Decreto 274/1999, Decreto 88/2002, Decreto 37/2014) a normativa estatal (Lei 15/2002, Lei 42/2007, Lei 30/2014, Lei 33/2015, Real Decreto, 389/2016) e a normativa da Unión Europea (Directiva 92/43/CEE, Directiva 2009/147/CE), así como en relación cos obxectivos establecidos nas figuras de área protexidas de ámbito internacional que inciden no territorio.

Os efectos do futuro plan terán o alcance que establezan as súas propias normas de aplicación e será obrigatorio e executivo nas materias que aparezan reguladas na Lei 9/2001 e na Lei 42/2007, as súas disposicións prevalecerán sobre o planeamento urbanístico e ordenación do territorio. Cando as súas determinacións sexan incompatibles coas da normativa urbanística en vigor, os órganos competentes revisaran de oficio.

Así mesmo, debido á inclusión na Rede Natura 2000, a redacción do PRUX articularase en coherencia co Plan Director da Rede Natura 2000 de Galicia (Decreto 37/2014) co fin de evitar que se produzan alteracións ou deterioracións significativas sobre a integridade do lugar e dos espazos protexidos Natura 2000, e asegura o mantemento nun estado de conservación favorable dos hábitats do anexo I da DC 92/43/CEE e dos hábitats das especies silvestres de flora e fauna establecidas nos anexos II, IV, V da DC 92/43/CEE e no anexo I da DC 2009/147/CE.

A integración na Rede OSPAR de Áreas Mariñas Protexidas introducirá no PRUX os obxectivos do Convenio OSPAR, de xeito que se establezan as medidas de xestión e planificación necesarias para protexer e conservar os ecosistemas e a diversidade biolóxica da zona marítima e, no seu caso, recuperar as áreas mariñas degradadas. De xeito análogo, a inclusión do Parque Nacional no Listado de Humidais de Importancia Internacional integrará no PRUX os obxectivos, directrices e finalidades do Convenio sobre os Humidais de Ramsar (Irán).

OBXECTIVOS DO PARQUE NACIONAL

A declaración do Parque Nacional: as súas razóns e os seus obxectivos.

As Illas Atlánticas de Galicia foron declaradas Parque Nacional en 2002 para protexer unha das mellores mostras dos ecosistemas ligados ao océano Atlántico. Aínda que en terra hai ecosistemas de gran valor e singularidade como os dos cantís, as dunas e a matogueira, é no medio mariño onde reside a súa maior riqueza, cuns fondos mariños que albergan multitude de especies de flora e fauna e que ocupan o 86% do territorio do parque. Esta enorme biodiversidade, que entre outras cousas serve de sustento á tradicional actividade pesqueira de carácter artesanal, precisa ser conservada como unha representación dos ecosistemas costeiros e mariños atlánticos máis valiosos do noso país, e máis como unha garantía de que as xeracións futuras poderán seguir gozando do lugar e aproveitando de xeito sustentable os seus recursos pesqueiros e marisqueiros.

Malia ir creándose aos poucos unha conciencia que promove a conservación e o coñecemento da biodiversidade mariña, aínda segue sendo certo que case todos os espazos naturais protexidos son terrestres. Os Parques Nacionais do Arquipélago de Cabrera (declarado en 1991) e das Illas Atlánticas de Galicia (en 2002) contribúen, igual ca outras áreas mariñas protexidas, á conservación de áreas representativas do mar Mediterráneo e do océano Atlántico, así como a marcar unha tendencia encamiñada a promover o coñecemento do medio mariño, para que o mar sexa cada vez menos "ese gran descoñecido".

O Parque Nacional, ademais de contar con instrumentos xurídicos para acadar os seus obxectivos de conservación, dispón de diversos medios materiais e humanos, o que fai moi importante a existencia dunha adecuada coordinación e cooperación entre as distintas administracións. O principal obxectivo da xestión do parque Nacional é a conservación dos seus valores naturais .

Conservación de recursos naturais e culturais

No Parque Nacional considérase prioritaria a conservación dos seus valores naturais e dos procesos que os sustentan. Os obxectivos son manter os ecosistemas mariños e terrestres nun estado o máis semellante posible ao resultante da evolución natural e causar unha mínima interferencia nos procesos naturais, ademais de conservar os recursos culturais existentes no territorio do parque.

Para isto, lévase a termo un estudo continuo dos elementos naturais e culturais do parque e establécense medidas para minimizar o impacto humano, para conservar as zonas máis valiosas e con especies máis singulares, e para erradicar as especies alóctonas que foron introducidas polo home e non corresponden aos ecosistemas que debería haber de xeito natural nas illas e mesmo chegan a desprazar as especies autóctonas.

Uso público

O Parque Nacional das Illas Atlánticas é un dos lugares máis visitados de Galicia. Neste contexto, o obxectivo é facilitar un goce baseado nos valores do parque, de xeito compatible coa súa conservación, que sempre se considera prioritaria. Deste xeito, malia pretender achegar a natureza aos cidadáns, a visita debe ser regulada para asegurar a conservación deste fráxil lugar, razón pola cal existen cotas de visitantes e campistas e as actividades como a ancoraxe de embarcacións e o submarinismo regúlanse mediante permisos.

A área de uso público do parque procura que o meirande número posible dos visitantes comprenda que se atopa nun lugar cunhas características moi singulares e cun valor natural moi importante. Por tal motivo o Parque ofrece información en forma de folletos, paneis, puntos de información e atención ao visitante,

centros de visitantes, itinerarios guiados, etc. Este traballo de información é especialmente importante para a concienciación do grande número de visitantes que cada ano acoden ás illas.

O Parque Nacional ten como obxectivo implicar o cidadán na conservación do espazo natural e procurar que este comprenda a necesidade de protexer a natureza e que non vexa o espazo como algo alleo a el. O principal esforzo realízase na difusión e na educación da poboación do contorno do parque, que é a que debe sentilo como algo máis próximo.

Entre as tarefas máis importantes a este respecto atópase a educación ambiental. O parque elaborou un programa de educación ambiental centrado principalmente nos escolares da zona, mais tamén nos centros de educación non obrigatoria e nas asociacións e os colectivos.

Ademais de protexer as actividades tradicionais que se desenvolvan no parque e sexan compatibles coa súa conservación, tense tamén en conta o desenvolvemento da poboación do contorno e preténdese colaborar no fomento dun desenvolvemento sustentable. Neste marco encádrase o programa anual de subvencións na área de influencia socioeconómica, que ata o de agora financiou distintos proxectos.

Investigación e seguemento dos recursos

Un dos obxectivos do parque é fomentar a investigación no seu territorio, sobre todo a que non poida realizarse fóra dos seus límites, sempre que non supoña unha incidencia ambiental negativa. Realizando un seguemento do estado e da evolución dos recursos e da propia xestión, e obtendo máis información dos proxectos de investigación realizados, preténdese ir completando a información sobre as distintas disciplinas relacionadas coa xestión do parque.